

Sygn. akt IV U 81/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 grudnia 2014r. w S.

odwołania I. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia (...)r. Nr (...)

w sprawie I. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

oddala odwołania od obydwu decyzji

Sygn. akt: IV U 81/14

UZASADNIENIE

Decyzją z (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił I. W. prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze na dzień 1 stycznia 1999r. oraz brak 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999r. Organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono okresu zatrudnienia w Hucie (...) od 1 marca 1977r. do 1 października 1982r., ponieważ w okresie tym pracował na stanowisku kierowniczym, zaś pracownicy wyższego szczebla kierowniczego mają wydzielone pomieszczenia do pracy, a ich zakres obowiązków daleko wykracza poza osobiste dozоровanie, czy kontrolę robotniczych stanowisk pracy. Nie można uznać, że pracownik zatrudniony na stanowisku kierownika stale pracuje w warunkach, na których nie są zachowane higieniczne normy pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożył I. W., wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Podnosił, że jego koledzy z pracy, wykonujący również prace na stanowisku kierowniczym, mają przyznane prawo do wcześniejszej emerytury. Domagał się ponownego przeliczenia lat pracy na dzień 1 stycznia 1999r. (k. 1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumenty przytoczone w zaskarżonej decyzji i wskazując, że nie wnosi ono do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych ani prawnych, które dawałyby podstawy do zmiany decyzji (k.3-5).

Sprawa z odwołania od decyzji z 12 grudnia 2013r. została zarejestrowana pod sygnaturą akt IV U (...).

Decyzją z (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił I. W. prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze na dzień 1 stycznia 1999r. oraz brak 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999r. Organ rentowy wskazał, że nie zaliczono do ogólnego stażu ubezpieczeniowego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ pobieranie nauki w szkole oddalonej od miejsca zamieszkania uniemożliwiało wykonywanie pracy w pełnym wymiarze godzin.

Odwołanie od w/w decyzji złożył I. W., wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że pracował w gospodarstwie rolnym rodziców i jednocześnie uczył się (k. 1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumenty przytoczone w zaskarżonej decyzji i wskazując, że nie wnosi ono do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych ani prawnych, które dawałyby podstawy do zmiany decyzji (k.3-5).

Sprawa z odwołania od decyzji z 14 stycznia 2014r. została zarejestrowana pod sygnaturą akt IV U (...).

Postanowieniem z 3 grudnia 2014r. Sąd połączył sprawę IV U (...)i IV U (...)celem łącznego prowadzenia i rozpoznania pod wspólną sygnaturą akt IV U (...).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony I. W., ur. (...), w dniu 20 listopada 2013r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o emeryturę (k.1 a.e.). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy przyjął za udokumentowany okres ubezpieczenia (składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999r. w wymiarze 24 lat, 1 miesiąca i 9 dni, w tym 11 lat, 5 miesięcy i 20 dni stażu pracy w warunkach szczególnych. Rozpatrując uprawnienia do emerytury organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Hucie (...) od 1 marca 1977r. do 1 października 1982r. z uwagi na to, że w tym okresie pracował na stanowisku kierowniczym, a zakres obowiązków kierownika wykracza poza osobiste dozоровanie i kontrolę. Nadto organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 4 grudnia 1969r. do 18 czerwca 1972r. z uwagi na to, że szkoła ponadpodstawowa, do której uczęszczał była oddalona od miejsca zamieszkania, co uniemożliwiało wykonywanie pracy w pełnym wymiarze godzin (k. 28, k. 33 a.e.).

Ubezpieczony urodził się (...) w G. i od tego dnia był zameldowany pod adresem T., ul. (...), gm. P. (k.41 a.e.). Rodzice ubezpieczonego Z. i B. małżonkowie W. od 1967r. byli władającymi gospodarstwem rolnym o pow. 2,78 ha położonym we wsi C., gm. P.. Ubezpieczony od urodzenia mieszkał z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa. Po ukończeniu szkoły podstawowej ubezpieczony kontynuował naukę w Technikum (...) Szklarskiego w W.. Naukę w Technikum rozpoczął w 1968r., a zakończył w maju 1972r. Od 19 czerwca 1972r. I. W. podjął zatrudnienie. Matka wnioskodawcy była chora. Wnioskodawca miał młodszą o 3 lata siostrę, mieszkała z nimi też babcia. Odległość z miejscowości T. do W. wynosi około 70 kilometrów. Odległość tę ubezpieczony pokonywał pociągiem. Podróż w jedną stronę trwała 2 godziny. Wyjeżdżał o 5.25. Najpierw wnioskodawca dojeżdżał do W., a następnie przesiadał się do drugiego pociągu i jechał do W.. Zajęcia trwały do godziny 13.00. Po powrocie ze szkoły ubezpieczony pracował w gospodarstwie: karmił świnie, parował ziemniaki, siekał pokrzywę przywiezioną z lasu, pracował w polu, sadił

ziemniaki, pomagał przy żniwach, grabił siano. Razem z ojcem jeździł na pole, pożyczał konia od sąsiada i obrabiali ziemię. Lekcje odrabiał w pociągu i w nocy. Latem ubezpieczony pracował w gospodarstwie przez cały dzień.

I. W. twierdził, że pracował w gospodarstwie rolnym rodziców codziennie, minimum 4 godziny. Przesłuchani na tę okoliczność świadkowie S. Z. i K. Ż. nie potwierdzili tego. Ubezpieczony zeznał ponadto, że w Hucie (...) pracował jako kierownik zmiany. Wykonywał dozór na zestawiarni, wytopie i produkcji ręcznej. Przebywał bezpośrednio na hali produkcyjnej, nie miał oddzielnego biura. W aktach osobowych prowadzonych dla I. W. przez Hutę (...) znajduje się szczegółowy zakres obowiązków i odpowiedzialności kierownika zmiany -hutmistrza (zeznania świadków: S. Z. k. 17, K. Ż. k.17 oraz zeznania ubezpieczonego k.17v w zw. z 16v, akta osobowe, akta ZUS).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania I. W. podlegały oddaleniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Wszystkie wymienione warunki do przyznania wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie. Niespełnienie choćby jednego z warunków powoduje brak możliwości przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w rozmiarze co najmniej 25 lat oraz przesłankę 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Jeżeli chodzi o pracę w warunkach szczególnych w okresie od 1 marca 1977r. do 1 października 1982r. na stanowisku kierownika zmiany, to Sąd uznał, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w Hucie (...) jako kierownik zmiany. Zakres obowiązków kierownika zmiany pozwala na zaliczenie tego okresu do pracy w warunkach szczególnych. W związku z tym Sąd uznał, że praca, jaką wnioskodawca wykonywał w wymienionym okresie na stanowisku kierownika zmiany, wymieniona jest w wykazie A dziale XIV poz. 24 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się – traktując je – jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe ustalone na zasadach określonych w art.5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest zasadne.

Sąd Najwyższy określił wymóg pracy w wymiarze 4 godzin dziennie (1/2 etatu) w odniesieniu do osób pobierających naukę po ukończeniu 16 roku życia (wyrok SN z dnia 6 czerwca 2013r., sygn. akt II UK 368/12).

Jak wynika z obdarzonych przez Sąd wiarą zeznań świadków i wyjaśnień wnioskodawcy, pracował on w gospodarstwie rolnym (uczestniczył w pracach polowych, jak również codziennych, związanych z obrządkiem zwierząt oraz z gospodarstwem domowym).

W stosunku do osoby na stałe zameldowanej i stale zamieszkującej na terenie gospodarstwa trudno w sposób ścisły określić ilość przepracowanych godzin.

Skoro jednak wnioskodawca kontynuował naukę po ukończeniu 16 roku życia w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania o 70 kilometrów, należało rozważyć, czy miał w ogóle możliwość pracy w gospodarstwie rolnym stale co najmniej przez 4 godziny dziennie.

Należy zauważyć, że codzienne poranne dojazdy do szkoły wymagały wczesnego wstawania, wykonania czynności związanych z toaletą, spożywaniem śniadania itp. Tak więc trudno byłoby przyjąć, że przed udaniem się do szkoły wnioskodawca wykonywał jakieś prace w gospodarstwie rolnym.

Pociąg odjeżdżał o 5.25. Podróż w jedną stronę trwała 2 godziny, zajęcia zaczynały się od 8.00 i kończyły się około godziny 13.00. Należy doliczyć kilkanaście minut na dojazd ze szkoły do dworca PKP, oczekiwanie na pociąg, a następnie czas podróży, przesiadkę, czas przejścia ze stacji PKP do domu, co w sumie dawało powrót do domu około godziny 16.00.

Nie negując, iż I. W. pomagał rodzicom w pracach gospodarskich, należy zauważyć, że musiał poświęcać czas również na spożywanie posiłków, naukę, higienę oraz przynajmniej krótkotrwały wypoczynek. Trudno przyjąć, żeby bezpośrednio po powrocie ze szkoły pracował przez 4 godziny w gospodarstwie, a dopiero w nocy spożywał posiłki, przygotowywał się do zajęć lekcyjnych, wykonywał czynności związane z toaletą, utrzymaniem w czystości swojej odzieży i mieszkania.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony stale i w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie miał możliwość pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, jest to fizycznie niemożliwe.

Taką możliwość miał w okresie ferii i wakacji, jednakże nawet zaliczenie tych okresów przerw w nauce nie będzie wystarczające do przyjęcia 25 letniego stażu ubezpieczeniowego.

Niespełnienie warunku 25 lat okresu ubezpieczenia na datę 1 stycznia 1999r. uniemożliwia uzyskanie emerytury z mocy art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wyrok wydano na mocy art. 477¹⁴§1 kpc.